

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 12. maja 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 56.

Inozemci pri nas.

Vprašanje zaposlovanja inozemskih delavcev stopa zopet v ospredje. Po uradnih komunikacijah ministrstva za socialno politiko se pripravljajo načrti novega pravilnika, ki naj na novo uredi to vprašanje. Niso nam znana načela, po katerih se bo izdelal novi pravilnik, zatrjuje se pa, da se bo dala stanovskim zastopstvom prilika, da se izjavijo o pravilniku, predno bo definitivno odobren. Glede podrobnosti bomo torej imeli še priliko govoriti.

V načelu smo stali pri tem vprašanju vedno na stališču,

da bi bilo absolutno nedopustno in skrajno krivično, če bi hotela naša podjetja obdržati v svojih obratih tuje delovne sile tam, kjer jih morejo nadomestiti z domačimi, ne da bi bila s tem tangirana konkurenčna zmožnost podjetja.

Kdor čita naš list, vé, da smo vedno poudarjali, da se more predvsem brez vsakih težkoč nadomestiti z domačini tuje pisarniško osebje, ker imamo dovolj komercialno izvrstno rutiniranih moči na razpolago, ki morejo nadomestiti vsako inozemsko pisarniško moč. **Pravtako nedopustno bi bilo tudi, če bi hoteli danes kdo zaposliti inozemske ne-kvalificirane delavce, ko imamo na razpolago dokajšen kader brezposelnih domačih ljudi.** V tem oziru ne bi mogli nikdar zagovarjati prakso, ki bi bila v škodo domačemu življu. Tu je strogost pri izdajanju dovoljenj in stalna kontrola na mestu! Drugače je pa glede kvalificiranih delavskih moči, pa naj si bodo to delavci, pomočniki, mojstri, obratovodje ali drugi. Zakaj v naši mladi državi, zlasti v agrarno pasivnih pokrajinah se je moralo že od začetka misliti na osnove novih industrij. Za osnove te industrij, ki so za našo gospodarsko samostojnost življenske važnosti, smo si morali poiskati potrebne strokovnjake v inozemstvu! Upoštevati je, da je za vzgojitev domačega naraščaja potreben daljši čas, zlasti ker nimamo še strokovnih šol za tak naraščaj. Če samo v Kranju imamo v polnem pogonu dve,

a v par mesecih se jima pridruži še tretja tekstilna tovarna; kje naj se izvežba dober in močan kader kvalificiranih moči, če nimamo niti dovolj mojstrov, niti tekstilne šole? **Bivanje takih kvalificirancev je torej v eminentnem interesu osamosvojitve našega gospodarstva in bi mogla njih odstranitev povzročiti ustavitelne obrato, kar ni niti v interesu države, niti v interesu domačega delavstva, ker bi se s tem brezposelnost samo še povečala.**

Tudi je v primerih, ko gre za osebne lastnosti posameznih strokovnjakov, zelo težko dobiti med domačini namestnikov. Sicer pa moramo priznati, da se v tem oziru saj pri nas v Sloveniji napreduje, ker nam statistike kažejo, da je število inozemskih delavcev pri nas znatno padlo.

Pravilnik, ki se bo držal gornjih načel, bomo vedno odobravali, toda pri tem se nam nehotje vsiljuje še drugo vprašanje,

to je vprašanje inozemskih trgovskih potnikov in trgovcev. Mar ne zasluži tu vprašanje vsaj tolike pozornosti kot vprašanje inozemskih delavcev?

Iz dneva v dan čujemo pritožbe radi protizakonitega poslovanja inozemskih potnikov. Domačemu življu se odjeda kruh, vrhu tega se še pri poslovanju poslužuje načinov, ki so po naših zakonih prepovedani. **Ne samo interesi zaščite domačega življa, domače trgovine, ampak tudi ugled državne uprave bi zahteval, da se tu končno napravi red.** Nič boljše ni glede vprašanja tako zvanih nakupovalcev in zaupnikov in slednjim inozemskih trgovcev zlasti v lesni stroki. Saj imamo dovolj, prav v lesni stroki, dobro izvežbanih ljudi, svojo borzo, borzne uzance, mešetarje, špediterje, sploh vse, kar bi moglo nadomestiti cele vrste tujega življa, kojemu se pod to ali ono pretvezo danes še dovoljuje stalno bivanje pri nas. **Važna so ta vprašanja, najmanj tako važna kot je vprašanje inozemskih delavcev, zato bi bilo posvetiti tudi temu vprašanju nekaj pozornosti.**

Ne zahtevamo za to novih pravilnikov, želimo le, da se pripomore do veljave in spoštovanja že obstoječim zakonom!

Važno gospodarsko zborovanje v Beogradu.

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je imela v sredo, dne 9. maja t. l. svoj centralni zbor. Centralni zbori so važni mejniki v našem gospodarskem življenju. Udeležujejo se jih in na njih sodelujejo najvidnejše osebnosti našega gospodarstva, ki so znane po svojem inicijalivnem delu, po svojem strokovnem znanju ter svojih prizadevanjih za izboljšanje gospodarskih prilik v naši državi. Na centralnih zborih se obravnavajo vedno najaktuelnejša gospodarska vprašanja. V ospredju ne stoji edino vprašanja, ki zanimajo izključno industrijo, ampak vprašanje splošne gospodarske važnosti. Centrala iz stališča splošno narodno-gospodarskih interesov zastavlja svojo vplivno besedo vedno, kadar splošni gospodarski interesi to zahtevajo. S tega vidika so centralni zbori važni ne le samo za industrijo, ampak za vsakogar, ki zasleduje naše gospodarske prilike in išče vzrokov, kako naj bi se izboljšale. Zadnji centralni zbor je po važnosti dnevnega reda stal na višku. Na dnevnem redu so bile obravnave o carinski zaščiti domače produkcije, o davku na poslovni promet, o uslužbenskem davku, o ureditvi financ naših samouprav in održavnih nabavkah. Poleg številnih članov Centralne so se udeležili centralnega zbora in prisostvovali dolgotrajnim razpravam tudi zasloniki posameznih ministrstev, med njimi državni podtajnik g. D. Letica, načelnik g. Tosić in predstojniki ekonomskih odelenj posameznih ministrstev. Številna udeležba od strani zastopnikov vlade pričra, da vlada priznava veliko važnost centralnih zborov.

Slovenija je bila na centralnem zboru zastopana po podpredsedniku Centralne g. dr. Windischerju in po predstavniki Zveze industrijcev v Ljubljani g. Krejčiju iz Ruš in g. dr. Goliji iz Ljubljane.

Centralni zbor je otvoril predsednik Centralne g. Iq. Bajloni. V svojem otyoritvenem nagovoru je podčrtal pomen in namen zbora, ki naj doneše gospodarstvu dobrih sadov. V nadaljnem se je spominjal pred kratkim umrlega direktorja g. Save Kukića, ki je bil iskren prijatelj naše mlade industrije in si veliko prizadeval za njen ugoden razvoj. Prvi referat

o ukinitvi carinske zaščite

je podal glavni tajnik Centralne gosp. Gorgje Čurčin. V svojem referatu je obširno pojasnil poslovanje ekonomskega komiteja Zveze narodov, ki si prizadeva, da realizira sklepe mednarodne gospodarske konference. Delovanje komiteja v tej smeri je intenzivno. Posebno pozornost posveča komitet vprašanjem uvoznih in izvoznih prepovedi, izenačenju zakonov raznih držav v trgovskopolitičnem oziru, o zmanjšanju carinske zaščite med posameznimi državami in o carinski zaščiti za industrijske proizvode. Svetovna trgovska politika se orientira v zadnjem času v smeri svobodne izmenjave dobrin, fo je v smeri izmanjševanja carinskih zaščit. Premagali ima v tem oziru velike težave, a ob dobri volji prizadetih se dajo tudi te težave premostiti, kakor je dokazala francosko-nemška trgovska pogodba, ki se je sklenila pod vplivom Zveze narodov. Naša država v gospodarskem komiteju ni zastopana, referent je le dopisni član tega komiteja. Vendar nas to ne sme ovirati, da ne bi pozorno zasledovali težen komiteja, da pravočasno preprečimo ali vsaj ublažimo namere, ki bi ulegnile križati naše račune.

Temeljiti referat je vzbudil občno pozornost in so udeležniki naprosili pred-

sednika, da jim la referat v celoti priobči pismenim poštom, da ga morejo podrobno proučiti in staviti pismeno svoje predloge.

Sledil je nato važen referat tajnika g. dr. Gregorića

o davku na poslovni promet.

V svojem referatu je navajal, da se v naši javnosti dan na dan čujejo vedno intenzivnejše zahteve po odpravi tega davka. Akcija za odpravo davka na poslovni promet je povsem utemeljena. Prizadevanje za odpravo davka na poslovni promet so v zadnjem času še podkrepile vesti, da namerava vlada la davek zastaviti za zunanje posojilo in ga tako petrificirati za nedogledno dobo. Zagovorniki tega davka opozarjajo, da se v kalkulira v ceno in tako prevljuje na konzumenta ter vsled tega ni tako občulljiv za gospodarstvo kakor se navaja. To ni res. Konjunktura, ki je v dobi inflacije vkalkuliranje davka v ceno še omogočavala, je že davno minila. Sedaj je davek na poslovni promet po svojem značaju pravi neposredni davek z vsemi svojimi posledicami. Gospodarski krogi že več let zahtevajo odpravo davka na poslovni promet. Podrobnih razlogov za odpravo načne ponovno navajati, ker so že splošno znani. Soglasnim zahtevam za odpravo davka naj se pridruži tudi centralni zbor.

O referatu se je razvila živahna debata, v katero so posegli med drugimi g. Alexander (Zagreb), g. Jelavić (Sarajevo), g. Ilić (Beograd), g. Bauer (Zagreb), g. dr. M. Todorović (Beograd) in g. dr. Windischer (Ljubljana). Vsi so v krajsih ali daljših izjavah podkrepili zahtevo po odpravi davka na poslovni promet. — V tej debati je g. dr. Windischer izjavjal:

V Sloveniji smo po končani inflaciji že leta 1924 menda kot prvi zahtevali odpravo davka na poslovni promet, ker je la davek že tedaj pomenil za naše gospodarske kroge občutno, komaj prevaljivo breme. Davek na poslovni promet se v Sloveniji pobira redno in s takim uspehom, da smo od celokupne vsote okroglo 180 milijonov dinarjev plačali v Sloveniji tega davka 42 milijonov dinarjev. Zahteva po odpravi tega davka je tudi pri nas sedaj vseobča in smo došli na današnji šhod, da odločno zahtevamo odpravo tega davka, čigar oblika in uredba je obsoletna. Krivično je za naše gospodarske kroge, da je inozemska konkurenca v boljšem položaju, ker je ne zadene pri uvozu fabrikatov davek na poslovni promet, dočim naši importerji v Avstrijo plačujejo davek na poslovni promet. Naši krogi občutijo tem težje la davek, ker se glasno ofcijelnih števil tako kričeče nenakomerno pobira. Po 10 letih skupnega življenja bi ne hoteli biti državljani drugega reda. Pridružujem se izvajanjem gospodov predgovornikov glede utemeljevanja, pa moram posebno opozoriti na potrebo, da se čuva avtonomija davčnih odborov. Spričo člana 159 finančnega zakona za leto 1926/27, ki je razveljavljen po členu 93. finančnega zakona za leto 1928/29 moramo odločno zahtevati, da se centrala zavzame za preklic razpisa Generalne direktije davkov z dne 8. marca 1928, ki govori o predložitvi knjig in blagovnega računa ob prijavi davka na poslovni promet. Državni podsekretar gopod dr. Dušan Letica se je za predlog takoj zanimal in zahteval od predlagatelja kratek promemoria o tem vprašanju davčnih odborov in ga prejel še tekom seje.

KATERI AVSTRO-OGRSKI KOVANI DENAR JE PRI NAS ŠE V VELJAVI.

Iz okrožnice Direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani posnemamo: Odredbo številka 27.552/II a od 1. aprila t. l. izpopolnujemo po ministrskem odloku št. 6814 od 2. aprila 1928 toliko, da je s parskim drobizem izenačen samo prodvojni avstro-ogrski kovani denar iz niklja in pakfonga po 10 in 20 vinarjev. **Bivši avstro-ogrski železni kovani drobiz po 20 vinarjev in bakreni novci po 1 in 2 vinarja pa niso izenačeni s parskim drobizem in sploh niso več zakonito plačilno sredstvo. Zato pošte tega drobiza ne smejo več sprejemati.**

STAVKE V SLOVENIJI V LETU 1927.

Iz letnega poročila Inspekcije dela v Ljubljani posnemamo: Stavki sta bili dve ter je v enem primeru večkrat posredovala Inspekcija dela. Uspehi mednih gibanj so bili po večini negativni, v malo primerih je bil le delen uspeh dosežen. Opaža pa se, da nekateri organizacije zahtevajo intervencijo zato, da bi se utrdile.

Iz statističnih podatkov Inspekcije dela je razvidno, da je stavkal samo en obrat kovinske industrije s 4 delavci, ki so bili ob koncu stavke odpuščeni. V žilovski industriji je bilo vsled stavke pri-

zadetih 39 obratov s 96 štrajkujočimi delavci. Izgube na delavskih zaslužkih so znašale celokupno 70.000 Din. V mari-borski oblasti so stavkali samo mizarski pomočniki. Stavka je začela 9. avgusta, a končala je 21. avgusta. Število štrajkujočih je znašalo 157, ki so izgubili na mezdah 67.824 Din.

CARINJENJE KOMPLETNIH INSTALACIJ VODOVODNIH CENTRAL.

Na sproženo vprašanje, kako naj se ocarinijo kompletne instalacije vodovodnih central, je minister financ odločil na podstavi člena 23. v predlogu zakona o obci carinskih tarif po zaslišanju carinskega sveta:

Za kompletne instalacije za gradnjo tvornic iz točke 5. obcih opazk k XV. delu v predlogu zakona o obci carinskih tarif je smatratati tudi kompletne instalacije vodovodnih central, najsi jih uvažajo poedina industrijska podjetja, samoupravna telesa ali državna podjetja, državne naprave ali državni zavodi.

H kompletne instalacije vodovodne centrale spadajo: celokupna ureditev gonilne sile in sesalk, eventualna precejala in cevi za črpanje vode. Cevi za potiskovanje in razvajanje vode ne spadajo h kompletne instalaciji vodovodne centrale, izvenzmi cevi v centrali (zgradbi) sami.

Do sklenjeni debati je podal državni podtajnik v ministrstvu financ g. Letica sledečo izjavo:

V naši javnosti se naglašja, da je davek na poslovni promet nova institucija, ki se je uvedla samo začasno v dobi največje potrebe. To ni povsem točno. Pod različnimi imeni je poznal ta davek stari vek, srednji vek in novi poveljni časi so pokazali potrebo, da ga po vzgladu drugih držav uvede tudi naša država. Pri nas je davek na poslovni promet nadomestil stari srbski davek na obrt. Po proračunu bi moral donošati trikrat večje dohodke nego jih donša. Odpor proti davku na poslovni promet se je okrepil, odkar so prodirle v javnost vesti, da ga namerava vlada zastaviti. Smatra, da bi to ne bilo tako slabo. Zastava ne izključuje možnosti izpremembe zakona in tudi njegove ukinitve. V pomirjenje pa je v položaju izjaviti, da se davek na poslovni promet ne bo zastavil za zunanje posojilo. Nemogoče pa je, da bi se moglo davek na poslovni promet ukiniti. Dvesto milijonov dinarjev dohodkov od tega davka država ne more pogrešati. Ukinitve je sedaj nemogoča, ako upoštevamo, da bo nov zakon o neposrednih davkih šele koncem bodočega leta pokazal, koliko bo donášal in ali so kalkulacije, da bo znašal donos okoli 1700 milijonov dinarjev, pravilne. Davek na poslovni promet predstavlja med tem sigurne dohodniški vir. V doglednem času moremo sicer eventualno znižati izmero tega davka, v tem primeru pa bi se morale vse predvidene odredbe za pravilno pobiranje davka najstrožje izvajati, eventualno bi bilo treba pobiranje izvesti brez sodelovanja davčnih odborov. Torej, kakor vidite, položaj omogoča postopno reformo, a o ukinitvi za enkrat ne more biti govora.

G. državnemu podtajniku se je za njegovo izjavo zahvalil predsednik g. Bajloni in podčrtaval važnost sporazumnega sodelovanja med državo in gospodarstvom, ker bi ob takem sodelovanju odpadel marsikak povod za medsebojna nasprotstva, kakoršna so se pokazala v zadnjem času ravno glede davka na poslovni promet.

Tudi nadaljnji referat

o uslužbenem davku

je podal tajnik g. dr. Gregorič.

V referatu je izvajal, da je uslužbenški davek glede obdavčevanja službenih prejemkov na eni strani prinesel gotove olajšave, na drugi strani pa posebno v formalnem oziru veliko težko. V materijelnem oziru je navajal težkoče z avtonomnimi dokladami, ki pri izmeri 300% pomenjajo za uslužbence s plačo preko 4000 Din veliko breme. Avtonomne doklade na uslužbenški davek je treba maksimirati. Težkoče v manipulativnem oziru obstojajo v izpolnjevanju davčnih knjižic in sestavljanju posebnih izkazov za odpredo. Pri podjeljih, ki zaposlujejo več sto ali več tisoč delavcev, so te težave naravnost ogromne. Dovolj bi bilo, da bi se davčne knjižice izpolnjevale ob priliki izstopa delavca iz službe.

V debati o uslužbenem davku opozarja g. dr. Windischer, da je za podjelja z večjim in velikim številom delavstva posebno neprijetna obširna in zamudna manipulacija, ki jo nalaga davek o uslužbencih. Vpisovanje v knjižice in sestavljanje imenskih izkazov za vse uslužbence povzročajo ogromno delo, ki je brez učinkovite koristi in lahko pogrešno. Ustreženo bi bilo podjeljem in državnim upravim, ako za bodočnost izostanejo individualni izkazi v predpisanih plačilnih rokih, pa bi bilo podjelje samo vezano navešiti skupno vsoto izplačanega zasluzka in mezde ter odpadajoči davek, dočim bi davčna uprava imela za svojo kontrolo mezde izkaze, ki jih vodijo podjelja in kateri omogočajo vsako izigravanje fiskalnih koristi.

O tem davku so v debati še govorili v smislu referentovih izjavljanih še gosp. Krejči (Ruše), g. Alexander (Zagreb) in g. Bauer (Zagreb), na kar je državni podtajnik g. Letica izjavil sledeče:

Naša javnost ima prav, ako trdi, da so naša davčna merila visoka. Upoštevati pa moramo, da se nahajamo v prehodni dobi tako glede davčnih meril kakor glede davčne uprave. Finančna uprava ne ve, kakšen efekt bo imela davčna reforma. Biti mora vsled tega

zelo oprezna. Zanesljivo pa smemo pričakovati, oziraje se na obstoječe gospodarske prilike in davčno moralo, da nam bo mogoče v doglednem času znižati izmero davkov. Pri nas davčna uprava ni na oni višini kakor v zapadnih državah, kar daje med drugimi tudi povod za visoka davčna merila. Po dveh ali treh letih nove davčne reforme bo brez dvoma mogoče davke izdatno znižati.

Glede doklad se priključuje izjavljajen referent in si bo prizadeval, da se znižajo. V podjeljih z večjim številom delavcev se bo pobiranje davka izdatno olajšalo, posebno glede seznamov pristaja na poenostavljenje.

Po tej izjavi je naprosil predsednik državnega podtajnika, da odpošlje v eno večjih podjelij svojega uradnika, da se more ta na licu mesta prepričati, kakšne težave povzročajo podjeljem novi uslužbenški davek.

Razpravi o uslužbenem davku je sledil referat glavnega tajnika g. Čurčina o industrijskih kreditih, na kar je predsednik zborovanje prekinil.

* * *

Popoldne je bil prvi na vrsti referat g. dr. Gregoriča

o financiranju oblastnih samouprav.

V svojih stvarnih izjavljajih je referent analiziral sedanje oblastne doklade in davščine in njihov vpliv na gospodarsko življenje, posebno na industrijo, katero trdo zadenejo. Po referentovem mnenju bi morala država dotirati oblasti vsaj dotlej, da si same ne ustvariyo na naraven način svoje eksistenčne pogoje. Država bi morala voditi nad njimi nadzorstvo, da se ne bi naše državno področje delilo na 33 držav, kolikor je oblasti. Referentova izjavljajna so izzvenela v zahtevo, da se oblastna bremena enakomerno nalagajo in da si oblasti prizadevajo za ceneno upravo in za popoln sklad avtonomne finančne politike z državno finančno politiko.

V debati o financiranju oblastnih samouprav je g. dr. Windischer povdarjal: Priznati je treba, da se je državna finančna uprava, zlasti oddelek za samoupravne proračune, mnogo trudila, da najde pravo srednjo pot med potrebami oblastnih uprav, ki so preteklo leto stale pred nujnimi denarnimi potrebami, in med zahtevami gospodarskih krogov. Proti oblastnim upravam ni v gospodarskih krogih protivnosti, narobe si obetajo od njih mnogo koristnega in potrebnega dela, samo je njih razumljiva želja, da izostanejo v bodoče bremena, ki vsemogočajo gospodarsko udejevanje spričo lokalnih preobremenitev. Zanimivo je stališče oddelka za samoupravne proračune, ki je razvidno iz sledečih izjavljaj: »Ovom prilikom ministarstvo obveštava... da je ono principijelno protiv ovake vrste nameta, koji poskupljuje život, ometaju pravilnu raspodelu dobara, stvaraju gradski protekcionizem i trošarinske medje, pojačavaju ekonomsku neugodnost i ometaju produkciju povećavaju produkcione troškove i ometajući pojedinim proizvodima izvoz u inostranstvo...« Gospodarski krogi tako stališče samo iskreno pozdravljajo in žele, da ministarstvo v živi praksi uresniči načela, zastopana v navedenih izjavljajih.

Član predsedstva Zveze industrijcev g. Anton Krejči pravi, da so gospodarski krogi prepričani o potrebi oblastnih uprav. Oblastne uprave morajo živeti in potrebujejo sredstev za svoje delovanje. Gospodarstvo pa mora tudi živeti in je zategadelj potrebno, da se v bodočnosti izgledijo nasprotujoča si stališča.

Takse na les, na cement, na premog in električno strujo posegajo globoko v produktijski proces in so nevarne za obstoj podjetij. Glede davka na električno strujo je potrebno, da se upošteva okolnost, da gre pri gotovih industrijah za prevažno sirovino, ki ni pripravna za poseben davek. V tem pogledu se industrija nada je izboljšanja v bodočnosti. Za sedanost pa si ne more misliti, da bi uprava hotela postopati neprijetljsko in bi odrekla znižano pobiranje takse za vse vrste podjetij, kakor to ukazuje razpis finančnega ministra.

Za njim so govorili še g. Alexander in g. Bauer. G. Alexander zahteva, da država strogo nadzira oblasti glede proračunov, ker je znano, da nekatere oblasti razkošno gospodarijo. Treba je za

bodoče točnih proračunov. Podpirati moramo tri gospodarje: občine, oblasti in državo. Teh bremen ne zmoremo in treba jih je znižati. Ker smo dosedaj preveliko plačevali, smo zašli v težko gospodarsko krizo in drago produciramo. Za samoupravo smo vsi, a ona mora pravilno ocenjevati našo plačilno zmožnost.

Končno besedo v debati je povzel načelnik oddelka za samoupravne budžete g. Tosič, ki je v svojem govoru predložil zboru, s kakimi težavami se bore oblasti. Problem njihovega financiranja je jako težak in zahteva mnogo študij, truda in dela. Priznava, da je obremenitev industrije po dajatvah za oblasti zelo težka, a čim prebole oblasti porodne bolečine, se bo pokazalo, da so neobhodno potrebne za poenostavitev v naši upravi. Obласти so zelo delavne in aktivne, osobito obe slovenski oblasti.

Na to se je pričela razprava

o reformi zakona o državnem računovodstvu.

kolikor se nanaša na državne nabavke. Referate o tej reformi sta podala tajnika g. dr. Gregorič in g. dr. Popovič. Njuna referata sta bila jako izčrpna in je trajala razprava o tem predmetu pozno v noč.

G. dr. Gregorič je v svojem referatu zbral ves material za reformo zakona in je svoje številne predloge sprti utemeljeval ob splošnem pritrjevanju vseh udeležnikov. G. dr. Popovič je na konkretnih primerih utemeljeval nevzdržnost sedanjih določil o državnih nabavkah in navajal, v kateri smeri naj se izpremene. Oba referata se lepo izpolnjujeta in dajeta dragocen material z razlogi za reformo zakona o državnem računovodstvu. V debati o tem referatu so govorili tudi nekateri zastopniki posameznih ministrstev in pojasnjevali, pa tudi opravičevali svoje postopanje glede državnih nabav.

Po sklenjeni debati je predsednik zaključil dobro uspeli centralni zbor in se zahvalil za udeležbo in podučna pojasnila predvsem državnemu podtajniku g. Letici, pa tudi ostalim zastopnikom vlade.

Fr. Zelenik:

Iz prakse.

Neki grosist je dobil od svojega odjemalca priporočeno pismo, v katerem odjemalec trdi, da v zadnji pošiljki ni dobil 4 grose, kakor zaračunano, ampak samo 42 tucotov in zahteva odobritev razlike. Pošiljka se je že na postaji pregledala, toda zaboji so bili nepoškodovani, teža je tudi odgovarjala, pa se tedaj ni moglo grajati pošiljke na postaji. Doma so se zaboji odprli in blago prešlo pred tremi pričami, katere morejo prisesti, da je bilo v zabojih le 42 tucotov in ne 48, kakor se glasi račun.

Dotični odjemalec je bil že znan kot velik sitnar, ki dela vedno težave, zato se je pošiljka posebno vestno odpravila. Preglavice so delale le tri priče. Posamezna priča je že prisegla — po krivem, ali tri priče — to je pa že drugače. Zadeva je bila jako sitna. Pametno misel in migljaj, kako priti iz zadrege, je dal skladišni vajenec. Pravi: Gospod šef, ali ne bi poizvedeli, če je gospod X. že dobil pošiljko s štirimi grosi. Teden dni prej smo mu poslali tri grose. Poizvedbe pri špediterju so pokazale, da odjemalec še nima pošiljke s štirimi grosi. Seveda je grosist prav hitro pisal: Prav lepo se Vam zahvalujem za Vašo hvalevredno natančnost, da ste pred tremi pričami odprli pošiljko in ugotovili, da je došlo 42 tucotov, če ravno bi po naročilu moralo biti le 36 tucotov. Nepojmljivo nam je, kako smo se mogli tako pomotiti, da smo vložili kar šest tucotov več, vendar Vam moram verjeti, ker naš špediter me je obvestil, da pošiljke s štirimi grosi še niste prejeli. Dovoljujem si obremeniti Vas za vrednost šestih tucotov v znesku Din... Še enkrat prav topla zahvala za pozornost...

Z obratno pošto je prišel odgovor: Pošiljka je vsebovala le tri grose, kar skladišne osebe lahko s prisego potrdi, račun se vjema s pošiljko. Protestira se proti obremenitvi. Pomoto je zagrešil pomočnik v skladišču, kateri je napačno zapisal. S tem je zadeva urejena.

Kaj bi pa odjemalec odgovoril, če bi že imel v rokah pošiljko štirih grosov?

Občni zbor društva »Trgovska akademija« v Ljubljani.

V četrtek je imelo društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani pod predsedstvom g. Ivana Jelačina ml. svoj III. redni občni zbor. V času, ko preživlja naše strokovno šolstvo, tako nižje kakor višje, hudo krizo, ko so se dotacije države naši Trgovski akademiji tako reducirale, da prete zapustiti ta naš prevažni učni zavod še zadnje sposobne učne moči in ko ta zavod, ki bi nam moral vzgajati pionirje trgovine, nima niti lastne strehe, niti primernih učnih prostorov, je delovanje društva »Trgovska akademija« v Ljubljani še tem važnejše. Saj si je to društvo nadelo težko a velepomembno nalogo, da zgradi Trgovski akademiji lastno poslopje, ga opremi s potrebnimi učili, laboratoriji itd., zbira sredstva za podpiranje študija, prakse in specializacije naših absolventov Trgovske akademije v inozemstvu, pa tudi sposobnih učnih moči, da izpopolnijo svoje znanje ter hoče končno tudi skrbeti, da bodo naši trgovski akademiki dobili primereno mesto v domačih ali inozemskih podjetjih.

Z veseljem je treba zato pozdraviti poročilo o delovanju tega društva, ki ga je podal predsednik g. Ivan Jelačina ml. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društvo delalo tiho in brez hrupa, toda z lepim uspehom. Glavno delo je bilo koncentrirano na društveno loterijo, ki ni zahtevala le ogromnega truda, temveč je bila tudi riskantno podjetje. Ta akcija je zaključila z lepim finančnim uspehom okroglo 116.000 Din. Od zadnjega obnega zbora se je društveno premoženje povečalo za okroglo 200.000 Din ter je ob koncu leta 1927 znašalo že okroglo 940.000 Din. Izgleda torej, da bo v teku letošnjega leta prekoračilo prvi milijon dinarjev in upati je, da ni več daleč čas, ko se zgradi poslopje Trgovske akademije v Ljubljani, ki naj bo spomenik stanovske zavednosti, naprednosti in požrtvovalnosti slovenskih gospodarskih krogov. To upanje je tem bolj utemeljeno, ker je društvo vzdrževalo stalne stike z ministrom trgovine in industrije ter je dobilo zagotovilo pomoči med drugim tudi od sedanjega trgovskega ministra g. dr. Spahe, katerega so uspehi društva prijetno presenečili. Omeniti je nadalje sodelovanje društva po svojih članih-šolnikih v odboru za reorganizacijo Trgovskega strokovnega šolstva. Društvo je dalo znatnejše podpore za poučno ekscurzijo trgovskih akademikov v Francijo, o kateri je znano, da je imela jako lep uspeh. Velike važnosti za strokovni pouk na Trgovski akademiji v Ljubljani je bil fond za brezobrestna posojila profesorjem na račun zakasnelo izplačanih honorarjev za nadure. Ta fond je znašal 30.000 Din. Dana posojila so nam ohranila marsikatero prvovrstno učno moč, ki bi bila sicer zapustila ta zavod. Odbor je pretresal tudi vprašanje ustanovitve štipendij za praktično izobrazbo in specializacijo absolventov Trgovske akademije v inozemstvu. Društveni odbor se je ponovno pečal z vprašanjem priprav za zgradbo poslopja Trgovske akademije. Zbral je potrebne podatke za gradbeno dispozicijo.

Blagajniško poročilo je podal v podrobnejšem generalni ravnatelj Tykač, tajniško pa g. dr. Josip Pretnar. V debato, ki je sledila posameznim poročilom, so posegli g. Jurij Verovšek, ki je bil za to, da se z zidavo poslopja še počaka dalje gg. Meden in direktor dr. Böhm. Slednji je opozarjal, da je bil svoječasno vstavljen v državni proračun letni znesek 75.000 dinarjev za fond za zgradbo Trgovske akademije. Potrebno bi bilo ugotoviti, kdo je zakrivil, da se ta znesek ni izplačal društvu, dasi je bil zanj že na razpolago in so se izvršile v ta namen na merodajnih mestih tudi ponovne intervencije. Znesek je zapadel in gotovo iz tega razloga je zapadel v proračunih za leto 1925 do 1928 tudi vsak prispevek za zgradbo Trgovske akademije.

Kot posebna točka dnevnega reda se je razpravljalo vprašanje ustano-

vitve št看dij. Na podlagi poročila g. predsednika Ivana Jelačica se je po debati, v katero so posegli gg. dr. Ciril Pavlin, dr. Böhm, profesor Sič, Verovšek, Meden, Jeras, dr. Pless in Stupica, soglasno sklenilo, da se že z letošnjim letom ustanovita dve št看diji do skupnega maksimalnega zneska 20.000 Din za absolvente Trgovske akademije v Ljubljani v svrhu prakse in strokovne izpopolnitve v inozemstvu.

Pri volitvah, ki so se nato vršile, je bil izvoljen povečini dosedanji odbor.

Ob zaključku se je g. direktor dr. Böhm imenom proforskega zbora Trgovske akademije s toplimi besedami zahvalil društvu in osobito njegovemu predsedniku g. Ivanu Jelačicu za intenzivno delovanje in skrb za prosep našega najvišjega slovenskega trgovskega učnega zavoda. Poveljal je gospodarske kroge, da krepko podprejo delovanje tega društva, ki si je nadelo velevažen cilj, da pomaga dvigniti kvaliteto našega trgovskega šolstva in našega komercijelnega naraščaja in ki je z dosedanjim delom tudi dokazalo, da zasluži moralno in gmetno podporo v večji meri, kakor je je bilo deležno doslej.

Priporočamo

„Kolisno cikorijo“
domači in dober izdelek!

Občni zbor Gremija trgovcev v Brežicah.

V četrtek, dne 8. 4. m. se je vršil občni zbor Gremija trgovcev v Brežicah, ki so se ga v lepem številu udeležili včlanjeni trgovci, da slišijo poročila gremijalnega načelstva o delovanju gremija v pretekli poslovni dobi in mu nudijo novih pobudnih smernic za bodoče delo.

Zborovanje je otvoril ob pol 11. uri dopoldne g. načelnik Anton Umek ter prisrčno pozdravil navzoče trgovce in tajnika Zveze g. Podgorška. Nato je podal besedo zveznemu tajniku, ki je v daljših izjavanjih poročal o naših gospodarskih prilikah, o delovanju Zveze ter končno posebno poudaril nujno potrebo, da se trgovstvo čim tesneje oklene svojih stanovskih organizacij in v njih z intenzivnim in smotrenim sodelo-

vanjem pomaga reševati pereča stanovska interesna vprašanja.

Potem je poročal g. načelnik o prizadevanjih in delovanju gremija v pretekli poslovni dobi. V markantnih potezah je označil bremena, ki tarejo našega trgovca in ga ovirajo v njegovem napredu in razmahu! Občutni davki, predvsem krivičen dayek na poslovni promet, nalaganje novih oblastnih doklad, izrodki krošnjarstva in konsumov itd. ter navedel akcije, ki jih je podvzel gremij deloma sam, deloma pa potom Zveze in Zbornice TOI v cilju, da doseže zboljšanje položaja našega trgovstva. Marsikaj se je doseglo, zato pa prosi članstvo, da se še jače oklene svoje organizacije ter aktivno sodeluje pri reševanju perečih gospodarskih vprašanj. Podal je nato še statističen pregled o stanju članstva, prijav in odjav ter o zaposlitvi pomočnikov in vajencev. V tem oziru so se izvršile precejšnje izpremembe radi izločitve okraja Konjice, ki se je pridil celjskemu sreskemu gremiju. Sledilo je nato poročilo blagajnika o obračunu za leto 1927 in proračunu za leto 1928, ki ga je občni zbor odobril v predlagani višini.

Pri slučajnostih je g. Černoga, eden najstarejših članov gremija, v lepih besedah apeliral na stanovsko zavest naših trgovcev in predlagal, da bi gremij podvzel vse potrebne korake, da bi se trgovci v posameznih krajih zedinili glede enotnih prodajnih cen in tako izločili neumestno konkurenco, ki ne povzroča samo občutne gmetne škode trgovstvu, temveč mu škoduje tudi na lastnem ugledu.

G. zbornični svetnik Kržišnik pa je stavil predlog, da bi se v trgovskih krogih samih ustanovili nekaki poravnalni odbori, ki naj bi v duhu solidarnosti vršili poravnave med posameznimi trgovci ter tako izločili drage in dolgo-trajne sodnijske procese.

G. načelnik je izjavil, da bo odbor posvečal izčrpno pažnjo uresničenju navedenih utemeljenih predlogov, nakar je zaključil občni zbor s prisrčno zahvalo vsem članom za udeležbo in s pozivom, da podpirajo še nadalje načelstvo v njegovih stremljenjih za izboljšanje težkega položaja našega trgovstva.

Trgovina.

Sredozemski in kolonijalni semenj v Marseille-ju se vrši kakor običajno tudi letos v drugi polovici meseca septembra in nudi najugodnejšo priliko za navezavanje direktnih stikov s francoskim gospodarskim svetom.

Statistika zunanje trgovine za l. 1927. Generalna direkcija carin je izdala te dni statistiko naše zunanje trgovine v letu 1927. Knjiga obsega v velikem formatu 526 strani in se prodaja pri glavnih carinarnicah po 150 Din za izvod.

Za lomljeni gipsasti kamen se interesira čikaška trdka Cowham Engineering Company, III. West, Monroe St. Chicago, III. Kamen se uporablja v izdelovanju cementa. Tvrdka je zelo ugledna in gradi pristanišče v mestu Tampi (Florida).

Ljubljanska borza.

Tečaj 7. maja 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22'9225
Berlin 1 M	—	13'595
Bruselj 1 belga	—	7'9352
Budimpešta 1 pengö	—	9'925
Curih 100 fr.	1093'50	1096'50
Dunaj 1 šiling	7'980	8'040
London 1 funt	276'94	277'74
Newyork 1 dolar	56'71	56'91
Pariz 100 fr.	—	223'63
Praga 100 kron	168'04	168'84
Trst 100 lir	298'35	300'35

Carina.

Odločba, s katero se znižujeta minimalni postavki uvozne tarife na električne aparate za štetje in merjenje električnega toka in na kable za podzemeljsko ali podvodno prevajanje električnega toka. Ministrski svet je sprejel v seji z dne 27. aprila 1928, na podstavi člena 15 v predlogu zakona o obci carinski tarifi pod C. br. 16.300 to-le odločbo: 1. Minimalni postavki iz naslednjih tarifnih števil uvozne tarife v predlogu zakona o obci carinski tarifi se znižujeta na te-le postavki: a) iz tar. št. 665, točke 3., na električne aparate za štetje in merjenje električnega toka od 150 Din na 50 Din; in b) iz tar. št. 669., točke 1., na kable za podzemeljsko ali podvodno prevajanje električnega toka od 50 Din na 10 Din. 2. Znižani postavki iz točke 1. te določbe se uporabljata ob pogojih, ki jih predpiše minister za finance, in sicer, dokler se ne začne predmeti, navedeni pod a) in b) v točki 1. te odločbe, izdelovati v državi. 3. Ta odločba stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih Novinah« (Razglášena v »Službenih Novinah« kraljevine SHS z dne 3. maja 1928, št. 99/XXXII. Op. ured.)

Carinsko-tarifna pojasnila. V slučajih, ko želi inozemski uvoznik natančne podatke o višini carinskih pristojbin za gotove predmete, se ima potom pristojnega diplomatskega zastopstva obrniti

na državni laboratorij pri generalni direkciji carine v Beogradu, ker ta urad ne občuje neposredno z inozemstvom. Vlogi imajo interesi priložiti tri kopije izvornika in tri enake vzorce blaga, glede katerega se želi pojasniti. Prošnja je kolkovati s 5 dinarji, za odlok se računa 50 do 100 dinarjev. Rešitve državnega laboratorija veljajo za dobo tridesetih dni, glede odmere carine, če se v tem času roba dostavi naši carinarnici (katero je v vlogi točno označiti) in sicer samo za enkratni uvoz, to pa tudi v slučaju, če bi določbo laboratorija naknadno generalna direkcija ne potrdila. Na enak način daje tudi avstrijska carinska uprava obvezna pojasnila. Interesi se obrnejo na zvezno finančno ministrstvo (Wien I. Himmelportgasse 5), tam se dobe predpisani obrazci za prošnje te vrste. Vloge se kolkujejo z 1 šilingom; za rešitve se ne računa nobena pristojbina. Na omenjenem obrazcu je treba na vsa vprašanja točno odgovoriti. Končno mora vlagatelj še navesti, katere avstrijske carinarnice se naj o rešitvi obvestijo. V splošnem je v tem oziru priporočljivo pripomniti, da se obvestijo sploh vse carinarnice zveznega območja. K. T.

RAZNO.

Imenovanje častnega meksikanskega konzula v Beogradu. Meksikanska vlada je imenovala za svojega častnega konzula v Beogradu g. Rudolfa Vögeli-ja. Kraljevska vlada mu je že izdala eksekvaturu.

V. mednarodni kongres bivših dijakov višjih trgovskih šol se vrši meseca junija 1928 v Ženevi po inicijativi ondojne trgovske zbornice. Udeleženci bodo imeli priliko, da upoznajo organizacijo sekretarijata Zveze narodov in Mednarodnega urada dela v Ženevi. Udruženje vabi na kongres tudi zastopnike trgovskih srednjih in visokih šol v Jugoslaviji. Spored kongresa določa: Četrtek 7. junija: Sprejem gostov in zastopnikov; petek 8. junija: Otvoritev kongresa in poslovna seja. Popoldne eventualno nadaljevanje seje in obisk Lige narodov in v palači Mednarodnega urada dela konferenca; sobota 9. junija: Poslovilna seja. Popoldne eventualno nadaljevanje seje in izlet z ladjo po ženevskem jezeru. Zvečer zaključni banket. — Podrobnejše informacije daje interesentom švicarski konzulat v Zagrebu.

Dežela, ki v njej ne zaide solnce. S ponosno samozavestjo poudarjajo ameriški listi, da lahko reče predsednik Zedinjenih držav Amerike z mnogo večjo pravico kakor nekoč cesar Karl V.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Ko sva o neki priliki razpravljala o naših domačih razmerah, opozoril me je Gorup na dejstvo, da je škandal za Slovenstvo, da »Trgovsko-obrtno zbornico Kranjske« v državnem železniškem svetu zastopa Nemeec. Ta Gorupova pripomnja je bila povod, da sem priglasil svojo kandidacijo za »Trgovsko-obrtno zbornico«, hoteč priti kot nje zastopnik v državni železniški svet. Priglasitev moje kandidature so takrat nekateri — zlasti dr. Tavčar — smatrali za nevarno ter so mi pripisovali bogvekakšne zahrbtne misli, katerih nikdar imel nisem.

Leta 1886. mi je v nekem pogovoru v kavarni »Evropa« dejal Gorup, da se premalo sistematično deluje za vzgojo slovenske akademične mladine. Pristavil je, da se mu ta vzgoja zdi veliko važnejša, kakor pa delovanje »Družbe sv. Cirila in Metod«. Zato je mislil, da bi bilo potreba za naše velikošolce, ki so večinoma ubožni od doma, ustanoviti v Ljubljani, kot središču naroda, podporno društvo, kjer naj bi se osredotočevala vsa podporna akcija za velikošolce. Na ta način, dejal je Gorup, bilo bi mogoče odgojiti značajnih akademikov ter je obljubil k ustanovitvi takega društva v Ljubljani prispevati koj 5000 gold. Segel sem mu v roko ter mu obljubil takoj sestaviti pravila za tako društvo. In res sem se takoj lotil izdelave teh pravil. Društvo sem krstil »Radogoj«. Pridobil sem biskupa Strossmayerja, da je poslal prvi dar 600 gl., kasneje pa tudi milijonarja Kalistra v Trstu, da je podaril društvu 2500 gl. S tem je društvo, katero ima sedaj že nedotakljivo glavnico 60.000 K, stopilo v življenje in deli dandanes podpore kakim 30 akademikom na leto. — Žal da se pričakanje Gorupovo ni popolnoma izpolnilo; a pripisovati je to človeškim slabostim. Mnogo akademikov namreč, ki so bili podpiranci »Radogoev« in katerih nekateri se imajo samo tem podporam zahvaliti, da so dovršili nauke, kaže vse preje ko trd-

71

ne značaja. Še celo »Radogoj«, tega svojega največjega dobrotnika, pozabljajo nekateri popolnoma.

Leta 1888. navršilo se je 40 let vladanja cesarja Frana Josipa I. Gorup me je tisto leto meseca februarja poklical k sebi na Reko, ter mi je rekel, ne da bi bil omenil cesarjevega jubileja, da želi darovati večji znesek do 200.000 gold. v narodne namene ter me je prosil, naj mu nasvetujem, v kakšne namene naj ta dar določi. Čutil sem, da si je Gorup izbral to leto zaradi cesarjevega jubileja ter da hoče, na ta način počastiti ta jubilej. Opazil sem, iz kakšne zadrege sem ga rešil, ko sem ga vprašal, če naj se namembno pismo ne stilizuje tako, da bo iz njega vidno darilo v proslavitev cesarjevega jubileja.

Vrnil sem se v Ljubljano. Spotoma sem premišljal, v kakšne namene naj bi se Gorupova velikošolska ponudba izkoristila. Predvsem sem si rekel, da Slovenci, ako hočemo, da bode naš napredek trajen, moramo skrbeti za višjo izobrazbo svoje ženske mladine. V srce me je namreč peklo, ko sem videl, kako malo spoštuje slovenska ženska mladina, ko navrší šole, svoj materni jezik.

Ker je takrat dežela Kranjska prodajala posestvo bivše deželne bolnice ob Dunajski cesti, sklenil sem zatorej priporočiti Gorupu, naj kupi to posestvo ter podari njega spodnjo polovico mestni občini ljubljanski za stavbišče višje dekliške šole. Poleg tega sem mu sklenil nasvetovati, naj daruje 50.000 gold. za ustanove vseučiliškim, odnosno srednješolskim dijakom. Pridiš domov sestavil sem takoj ustanovni pismi ter sem se tretji dan na to peljal zopet k Gorupu na Reko. On je moje predloge v polni meri odobril, prepisal ustanovni pismi ter ju poslal deželni vladi kranjski. Ob enem je stopil v dogovor z deželnim odborom zaradi nakupa bolnišničnega posestva ob Dunajski cesti. To posestvo je kupil za 120.000 gl. ter je potem takoj mestni občini odstopil njega spodnjo polovico, t. j. oni del, ki je ležal med Sodno in Dalmatinovo ulico in na katerem je stalo obširno, po potresu hudo poškodovano bolniško poslopje s cerkvijo.

Gorup mi je kasneje nekada, ko sva sedela v kavarni »Europa« na Reki v prijateljskih pogovorih, omenil, da bi bilo dobro ustanoviti posebno društvo narodnih dam ljubljanskih za nadzorovanje deklic na višji dekliški šoli. Obljubil je 10.000 K prispevka, ako se tako društvo ustanovi. Naprosil sem ravnatelja Šubica, naj sestavi pravila za tako društvo; a stvar se je zavlekla čeli dve leti. Ko je pa Šubič pravila prinasel, pozabil je menda Gorup na to svojo obljubo, kajti o prispevku 10.000 K kjub moji opozoritvi ni hotel ničesar več vedeti. Vendar je ravno vsled te Gorupove inicijative nastalo sedanje društvo »Mladikac«, ki je predlansko leto sezidalo krasno moderno poslopje za internat gojenkam dekliškega liceja.

Ko je »Slovenski Narod« razglasil velikodušno darilo Gorupovo, zavladalo je po vsem Slovenskem pravo navdušenje. Rzne občine imenovala so Gorupa za častnega občana, odnosno meščana in so diplome dopsiljale meni z namenom, da mu jih izročim. V deputacijo, katera je Gorupu diplome nesla, povabil sem dr. Tavčarja, Ivan Murnika in naprosil sem tudi gospo dr. Tavčarjevo. Gorup je bil do solz ginjen, ko sem mu diplome izročil in je zagotavljal, da je storil le mal del dolžnosti nasproti narodu, iz katerega je izšel.

Leta 1888. vršile so se volitve v deželni zbor. Mestna skupina Postojna—Vrhnika ponudila je Gorupu kandidacijo in on je to kandidacijo po mojem prigovarjanju tudi prevzel. Vstrajal pa ni dolgo v deželni zboru, kajti pregnale so ga iz njega Šukljatove intrige, ki so se mu, kakor je večkrat pripovedoval, v dušo studile. Tudi ga je jako jezilo, da moj predlog zaradi ustanovitve deželne hipotečne banke ni našel pravega umevanja. Tistokrat je Gorup izrekel ostro sodbo, da s tako omejenimi poslanci ni mogoče delati za gospodarsko povzdigo slovenskega naroda. — Med deželnozbornim zasedanjem občeval je Gorup najraje z originalnim, odkritosrčnim poslancem Hinkom Kavčičem, kateri mu je dopadel zato, ker je srce takorekoč nosil na dlani.

(Dalje prihodnjš.)

in njegovi nasledniki ali pa v sedanji dobi angleški kralj, da v Zedinjenih državah nikdar ne zaide solnce. Medtem ko so namreč cesar Karl in njegovi nasledniki na španskem prestolu kakor danes angleški kralj zamogli trditi to le glede na svoje prekomorske kolonije, se ponajbolj Američani in to po vsej pravici, da jim ni bilo treba kolonijalnih pridobitev v špansko-ameriški vojni, da morejo gledati kako sije solnce nepretrgoma nad Zedinjenimi državami, marveč, da solnce nikdar ne zaide že v domovini sami; kajti v trenutku, ko zahaja solnce nad otokom Alton-om, največjim otokom aleutinskega otočja, ki veže ameriško celino s polotokom Kamčatko v Vzhodni Aziji, se že prikaže v East-Portu v državi Maine, na najskejnjejši severni točki ameriške unije.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Ofertalne licitacije pri mašinskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, ki so bile določene za dan 25. maja t. l. glede dobave parnega

valja, dne 26. maja t. l. glede dobave kolesnih zvezd za gonilne osi in dne 29. maja t. l. glede dobave 8000 kg surovih neobdelanih matic, se ne bodo vršile.

Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeno odelenje v Ljubljani sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg portland cementa ter glede dobave strešne lepenke, 800 kg tera in žičnikov za pritrditev lepenke. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenju). — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema od 15. maja t. l. ponudbe glede dobave železa. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave 5 vagonov krajnikov; do 22. maja t. l. pa glede dobave 900 m jamskih tračnic. — Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. — Dne 31. maja t. l. se bo vršila pri mašinskem odelenju licitacija glede dobave 810.000 kg kovaškega kokska, 1.165.000 kg livarskega kokska, 2 milijona 475.000 kg kovaškega premoga in 290.000 kg raznega premoga. (Pogoji so

na vpogled pri omenjenem odelenju). — Dne 29. maja t. l. se bo vršila pri direkciji državnih železnic, mašinsko odelenje v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 8000 kg surovih, neobdelanih matic. — Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenju.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo (8. maja 1928). Prignanih je bilo: 6 konjev, 8 bikov, 130 volov, 377 krav in 6 telet; skupaj 527 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile za kg živne teže sledeče: Debeli voli 8-50 do 9, poldebeli voli 8 do 8-50, plemenski voli 7-75 do 8, biki za klanje 7-75, klavne krave debele 7-8, plemenske krave 6 do 6-75, krave za klobasarje 4 do 5, mložne krave 5-50 do 6-25, breje krave 5-50 do 6-25, mlada živina 7 do 9. Prodalo se je 310 komadov, od teh za izvoz v Italijo 31, v Avstrijo 56 komadov. — Mesečne cene: Volovsko meso 9 do 18, telečje meso 17-50 do 22-50, sveže svinjsko meso 15 do 25 Din kg.

Cene za klavno živino v Milanu. Dne 30. aprila 1928 se je prodajala v Milanu, po poročilu našega konzulata klavna živina po naslednjih cenah:

	Žive vage		
	Tržna	Mini-	Maksi-
		mum	mum
Voli: I. vrsta po kg	5-—	4-80	5-40
voli: II. vrsta po kg	4-50	4-30	4-70
voli: III. vrsta po kg	4-—	3-50	4-20
Krave: I. vrsta po kg	4-50	4-20	4-90
krave: II. vrsta po kg	3-70	3-30	4-10
krave: III. vrsta po kg	2-80	2-40	3-20
Biki: I. vrsta po kg	4-50	4-30	4-90
biki: II. vrsta po kg	3-90	3-50	4-20
Teleta			
odrasla: I. vrsta po kg	6-50	6-—	7-40
odrasla: II. vrsta po kg	5-50	5-10	5-90
odrasla: III. vrsta po kg	4-60	4-—	5-—
nedorasla: I. vrsta kg	3-50	2-50	4-—
		Zaklanc	
	Tržna	Mini-	Maksi-
		mum	mum
Voli: I. vrsta po kg	9-45	9-05	10-20
voli: II. vrsta po kg	8-80	8-45	9-20
Krave: I. vrsta po kg	8-80	8-25	9-60
krave: II. vrsta po kg	7-70	6-85	8-55
Biki: I. vrsta po kg	7-90	7-55	8-60
biki: II. vrsta po kg	7-35	6-60	7-90
Teleta			
odrasla: I. vrsta po kg	9-35	8-65	10-55
odrasla: II. vrsta po kg	8-—	7-45	8-55

Za jugoslovanski patent št. 3622 od 1. aprila 1925 na:
„Postupak za pravljenje pare“ („Verfahren zur Dampferzeugung“)
 in patent št. 3807 od 1. junija 1925 na:
„Postopek za povečanje obratne varnosti armatur za visokotlačovne parne naprave“ („Verfahren zur Erhöhung der Betriebssicherheit von Armaturen für Hochdruck-Dampfanlagen“)
 se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na:
Ing. Milan Šuklje -- Ljubljana
 Šelenburgova ulica.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno **RUDNINSKO VODO**
 Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
 Ceniki na razpologo!

Trajno in koristno, primerno darilo so

šivalni stroji in kolesa
 „Gritzner“ in „Adler“
 v razni opremai. — Edino le pri
Josip Petelincu
 Ljubljana
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA
 Največje in najmodernejše urejeno zdravilišče v kraljevini SHS.
 Svetovnoznani zdravilni vrelci:
„Tempel“ - „Styria“ - „Donat“
 Zdravljenje vseh boleznih želodca in črevesja, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter,
 Sezona: 1. maja do 30. septembra
 Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta
 Cene zmerne. Izven glavne sezone znatni popusti. Svira vojaška godba. Radio. Največji komfort. Prometne zveze zelo ugodne. Na železnici izredni popusti. Razpošiljanje mineralne vode. Zahtevajte prospekte!
 Ravnateljstvo zdravilišča.

* SALDA - KONTE *
 ŠTRACE - JOURNALE
 ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE
 ODJEMALNE KNJIŽICE
 RISALNE BLOKE ITD.
 nudt po izredno niskih cenah
KNJIGOVEZNIKA
K. T. D.
 V LJUBLJANI
 KOPITARJEVA ULICA 6
 II. NADSTROPJE.

VINOCET
 tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
 nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
 Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
 Zahtevajte ponudbo!

Vnovčevalnica
FR. KLEMENC - LJUBLJANA
 • Tvornica mesnih izdelkov in konzerv •
Samo na debelo! Zahtevajte cenik!
 Telefon šte. 2164. Brzjavni: Vnovčevalnica.

VELETRGOVINA
 kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
 LJUBLJANA
 Zatega sveže prazne kave, mlečnih dišav in rudninske vode.
 Tožna in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
 USTANOVljena 1900. **CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA** USTANOVljena 1900.
 Delniška glavnica: **Din 50.000.000.—**
 Skupna rezerva ca: **Din 10.000.000.—**
 Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Pluj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Šibenik, Gorica, Trst.
 Brzjavni naslov: **Banka Ljubljana.**
 Tpl. šte. 2261, 2413, 2502, 2503.
Se priporoča za vse bančne posle.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
 TRG.-IND. D. D. Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * **LASTNA KNJIGOVEZNIKA** * **TELEFON. ŠT. 2552.**
 Uredja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelj in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.